ANUL XXV.—No. 85.—Miercuri 28 Martie 1907.—

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
4.65 3 luni 10 lei
9.15 6 luni 20 „
8. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III
Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame
1,25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

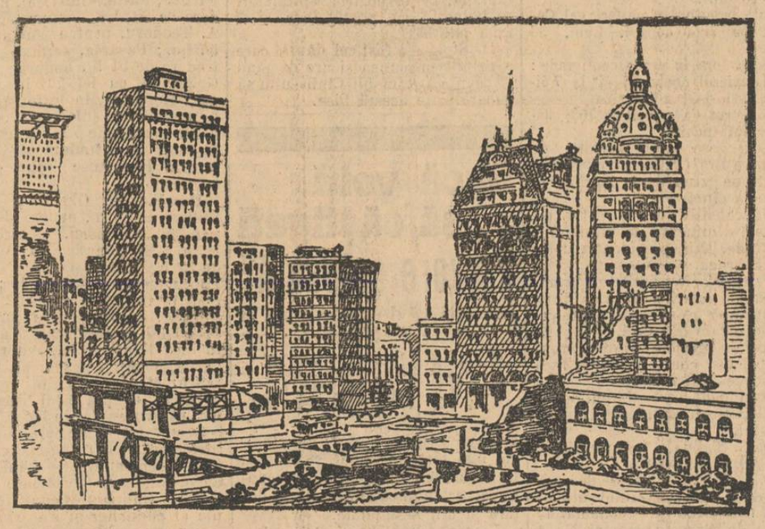

Un „Sgârâie nori" american.— (Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Marţi, 27 Martie.—Cuv. Matroana

Catolic

Marţi, 9 Aprilie. — Maria

Soarele răsare 5.45; apune 6.49

Bucureşti, 27 Martie.

LĂCOMIA BANULUI

De la vechiul nostru amic «Alca» primim următoarele rînduri:

Cel ce observă şi cunoaşte daraverile dintre agricultorĭ şi plugarĭ, acela nu poate tăgădui că lăcomia agricultorilor şi nechibzuinţele plugarilor aŭ dat, în prea multe localităţĭ, naştere la *abuz şi năpăstuire*.

Fireşte că dacă administraţia era compusă din funcţionarĭ scrupuloşĭ şi nepărtinitorĭ, nu numaĭ că răŭl era micşorat dar cu timpul *abuzul şi năpăstuirea* eraŭ să devie cazurĭ rare şi aşa de rare că nicĭ nu maĭ putea fi vorba de rescoale.

Apoĭ dacă funcţionarĭĭ administrativĭ, *menĭţi a asigura domnia bunei înţelegerĭ* între agricultorĭ şi plugarĭ, aveaŭ grija serviciuluĭ lor de sigur că n'ajungeam la rescularĭ. Dar, din nenorocire, trebue să recunoaştem că lucrurile s'aŭ petrecut ca şi când satele ar fi fost lăsate în voia întâmplăreĭ.

Spiritul cel maĭ nepărtinitor şi cel maĭ îngăduitor nu poate admite cum că săteanul nostru este atât de isteţ în cât el a putut dejuca atenţiunea nenumăraţilor *agenţĭ aĭ administraţieĭ carĭ sunt datorĭ a şti tot ce se petrece în cătunele cele maĭ depărtate de la centru.*

Dar să spunem lucrul pe şleaŭ, căcĭ nu maĭ încape menajare.

Trăim în secolul cel maĭ lacom de banĭ şi probă că spunem un adevăr este, că la noĭ ca pretutindenĭ, spre ruşinea secoluluĭ, *din cinste, care este o datorie, am ajuns să facem o calitate.*

Prin urmare dacă agricultorĭĭ ar fi cumpăniţĭ, atunci plugarĭĭ n'ar fi nepăstuiţĭ şi nicĭ funcţionarĭĭ administrativĭ bănuiţĭ de părtinire.

In fine, dacă ţinem seama de împrejurărĭ, trebue să recunoaştem că nu lipsa de pământ, căcĭ pământul nu este un numerar care creşte pe măsură ce-l speculezĭ, ci este un capital care dispare pe măsură ce şi-l împart moştenitorĭĭ, *ci lipsa de educaţie naţională*, menită a învăţa şi pe plugarĭ a fi chibzuiţĭ, *este cauza răŭlui.*

Tot aci şi în nenumărate rânduri am vorbit despre educaţia naţională; eĭ bine reamintim din noŭ *că temelia unei educaţiĭ naţionale este chiar administraţia de care vorbirăm maĭ sus.* **Alca**

Din Macedonia

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)

Salonic, 20 Martie.

Hilmi-Paşa şi grecii.—Atentatul contra croitorului român Vangheli. — Şeful jandarmeriei din Karaferia

E scandaloasă purtarea autorităţilor turceşti faţă de românĭ. Nu ştiĭ cum să interpretezĭ faptul. Nicĭ-odată nu li s'a dat dreptate românilor în cererile lor foarte juste, cu toate ordinele severe trimise din Constantinopol. Cercetările în contra românilor se fac cu mare rigurozitate. E destul în vr'o hîrtie găsită asupra vr'unuĭ agent bulgar, să se vorbească de vr'un nume semănător cu al vr'unuĭ fruntaş român, pentru ca autorităţile, împinse de agenţiĭ greci, să purceadă la arestarea şi încarcerarea preventivă a românuluĭ nostru.

Pe baza asta a fost închis celnicul aromân Duma din Livezĭ, cărmin antarţiĭ greci i-aŭ tăiat anul trecut vr'o 300 de oĭ, şi a stat 6 luni în Iedi-Cule când tribunalul 'l achită. Tot aşa se întîmplă cu celnicul aromân Teja din Gramaticova, care e închis şi dat în faţa tribunaluluĭ extraordinar pe simplul fapt că: numele Teja figurează într'o scrisoare prinsă de la comiţiĭ bulgarĭ.

Gurile rele vorbesc mult în această privinţă în contul inspectoruluĭ general Hilmi Paşa. Se zice că Hilmi Paşa, adevăratul promotor şi susţinător al bandelor greceştĭ, pentru contra-balansarea mişcăreĭ bulgăreştĭ, primeşte o sumă bunicică din cele patru milioane leĭ cheltuite anual de comitetul grecesc din Atena pentru întreţinerea şi comiterea tuturor crimelor comise de greci. In această privinţă grecii aŭ procedat cu foarte mare dibăcie. In loc să cumpere pe funcţionarĭĭ micĭ carĭ pot suferi şi influenţe străine, aŭ dat „şah la rege" şi fiind-că chestiunea bulgărească a sguduit temelia Statuluĭ otoman, tema întreţinereĭ bandelor greceştĭ a fost găsită nimerit pentru ca şi patriotismul turcilor să fie nutrit prin această politică şi E. Sa să fie pe deplin satisfăcut materialmente. Dacă ar fi fost nu maĭ chestie de patriotism sincer, atunci de sigur că mişcarea grecească ar fi fost potolită în localităţile ca Casandra, Caterina, Rumluk, unde nu există bulgarĭ.

Aci, în aceste localităţĭ şi chiar lângă graniţa grecească care e pusă sub supravegherea reformelor, bandele mişună ca la ele acasă şi poţĭ zice că acolo te aflĭ într'un sat grecesc.

Româniĭ, carĭ trăesc prin acele ţinuturĭ, o duc foarte cu greu, ceĭ maĭ mulţĭ aŭ fost nevoiţĭ să se declare drept „grecĭ". Iată efectul purtăreĭ E. S. inspectoruluĭ Hilmi-Paşa faţă de comitetele şi sub-comitetele greceştĭ. Dacă se întâmplă ca din când în când să se condamne ceva notabilĭ saŭ criminalĭ grecĭ—ceea-ce e foarte rar—aceasta se datoreşte deselor intervenţiĭ ale reprezintanţilor străinĭ, carĭ s'aŭ convins pe deplin de favoritismul acordat grecilor de autorităţĭ şi maĭ ales de E. Sa. De sigur ar fi prea de tot, dacă nu s'ar pedepsi câte cine-va dintre grecĭ. Complicitatea ar fi şi maĭ evidentă.

In multe părţĭ s'a descoperit mişcarea grecească în toată întinderea eĭ, cu toate filialele, planurile de acţiune, etc., dar nu s'a atins nimenĭ de autoriĭ unor asemenea acte. Orĭ-cum aĭ întoarce chestiunea, sub orĭ-ce faţă aĭ privi-o, reiese că patriotismul E. Sale e maĭ mult o platformă pentru a stoarce sume marĭ de la greci.

* * *

In corespondenţa trecută am arătat ameninţările la carĭ a fost expus aromânul croitor cruşovean Anastas Vangheli şi răspunsul demn al acestuia. Alaltă-erĭ, Luni, pe la orele 7 p. m., aceste ameninţărĭ ale agenţilor grecĭ aŭ fost traduse în fapte. Pe când Vangheli, împreună cu fratele său Toma, se întorcea de la prăvălie, lângă Cămasă, pe stradă se repeziră asupra lor doŭ indivizĭ înarmaţĭ cu măciucĭ şi-l loviră puternic la cap şi mâinĭ pe Vangheli, care căzu lungit la pământ. Fratele acestuia nefiind bine nemerit a scos revolverul şi s'a repezit după criminalĭ, carĭ, cu arma în mână aŭ luat-o la sănătoasă.

In momentul acela, se iveşte şi un sub-comisar care arestează pe Toma. (??). Acesta îĭ explică faptul şi se duc la fratele său Vangheli, carĭ abia resufland, a fost adus acasă. Poliţia nu-şĭ dădu osteneala să facă vr'o cercetare. Ca şi în vremea când aŭ fost lovit C. Panu — un alt aromân — abia a doua zi începură cercetările şi după intervenţiile celor în drept.

Aci e locul să repet—de şi nu sunt ascultat — că şeful poliţieĭ locale cunoaşte toate mişcările grecilor, chiar d-sa primeşte o subvenţie lunară. Numaĭ aşa se explică că o mulţime de vagabonzĭ supuşĭ grecĭ, executând meseria de criminalĭ, se plimbă nesupăraţĭ de nimenĭ în tot raionul vilaetuluĭ Salonic. Reprezintanţiĭ străinĭ—austriac, italian şi rus aŭ protestat energic dese-orĭ pe lângă Hilmi-Paşa contra acestuĭ individ, dar s'aŭ isbit mereŭ de opiniunea inspectoruluĭ general, care găseşte în şeful poliţieĭ locale un element propice pentru executarea planurilor sale. Românul nostru e în afară de orĭ-ce pericol

Vestitul Neadediu bei iuzbaşiul-şeful jandarmerieĭ—din Caraferia fiind însărcinat de autoritătile din Salonic la anchetarea la faţa locului a plângerilor d-luĭ T. Zega în privinţa predăciunilor de pe moşia Neocastru, a găsit cu cale să facă un raport mincinos afirmând că: 1) nu-i exact că se ară pământul de către călugării grecĭ din Valişta; 2) producte nu s'aŭ făcut şi d'aea nu s'a dat; 3) ţăraniĭ grecĭ sunt acolo, dar nu vor să se învoiască. D. Zega va cere o anchetă la faţa locului, făcută de sub-prefect însoţit de un membru delegat din Salonic. Acest sutaş e maĭ grec de cât greciĭ.

Pe lângă asta însoţit fiind de un ofiţer rus inconştient, conduc cazaua Caraferia, după cum le dictează grecii. Prin urmare nu-l de mirat că şi ăsta să calce pe urmele celuĭ-l'alt.

D. A. Lupescu, directorul şcoaleĭ comerciale române, a sosit şi şi-a luat în primire noul sĕŭ post.

Carataş

CRONICI FEMININE

Cursuri de horticultură pentru femeĭ

Reuniunea germană pentru promovarea muncel femeilor prin horticultură şi viticultură va ţine în zilele de la 8—19 Aprilie st. n. un curs de grădinărit pentru profesoarele de la scoala de horticultură a femeilor culte de la Marienwerder de lângă Berlin.

Aceste cursurĭ înfiinţate la 1900 se bucură de sprijinul ministruluĭ cultelor şi instrucţieĭ publice care a dat în fie-care an mijloacele necesare pentru ca participantele să beneficieze de cheltuelile de călătorie şi întreţinere.

Interesul guvernuluĭ s'a manifestat şi prin revisuirea cursurilor din partea unuĭ consiliu şcolar, precum şi prin cereri de raporte. Şi profesoarele manifestă din ce în ce tot maĭ mult interes pentru promovarea horticulturel şi a instrucţieĭ în ştiinţele naturale, ceea ce dovedeste numĕrul cel mare al frecventantelor.

Afară de acea şi autorităţile locale manifestă o mare simpatie faţă de aceste întocmirĭ.

Organul asociaţieĭ reuniunilor feminine germane aduce ştirea că consiliul comunal al orasuluĭ Königsberg din Prusia trimite de maĭ mulţĭ anĭ, pe cheltuiala sa, profesoare la şcoalele de menagiŭ. La acest grup de profesoare, pentru carĭ lucrările de grădinărie le oferă un însemnat mijloc de educaţiune, se alătură şi învĕţătoarele de la ţară. **Olimpia.**

Un noŭ pericol ne ameninţă

Cu ocaziunea răscoalelor ţărăneştĭ s'aŭ umplut închisorile cu ţăranĭ arestaţĭ ca instigatorĭ, jefuitorĭ saŭ omoritorĭ; aresturile devenind neîndestulătoare pentru numĕrul mare al arestaţilor, eĭ aŭ fost închişĭ prin manejurile cazărmilor trupelor călărĭ, prin halele de instrucţiĭ ale căzărmilor de infanterie şi chiar în şlepurĭ ancorate în mijlocul Dunăreĭ. Această aglomerare de oameni, în mare parte murdarĭ, nespălaţĭ şi neavênd posibilitatea a-şĭ schimba rufăria, dormind saŭ prin camere micĭ pentru numĕrul lor saŭ pe bălegarul amestecat cu nisip al manejurilor, orĭ pe pământul gol al halelor de instrucţie, fără a avea pe ce se culca şi cu ce se acoperi, fără a avea ferestre largĭ pentru preînoirea aerului în şlepurĭ, sunt expuşĭ cu siguranţă a se îmbolnăvi de diferite boale infecţioase cum ar fi s. e., disenteria, febra tifoidă şi chiar tifosul petechial, boale eminamente contagioase şi maĭ tot-d'auna mortale şi pentru că sunt foarte infecţioase, aceste boale se pot propaga cu repeziciune la oamenĭ de pază şi la populaţiunea oraşelor unde se află situate aceste închisorĭ, astfel cum se întâmplă tot-d'auna unde se află aglomeraţiune de oameni ţinuţĭ în rele condiţiunĭ igienice.

Pentru preîntâmpinarea acestor boale şi pentru înlăturarea unuĭ noŭ pericol de a se desvolta şi întinde vre-o epidemie în ţară, este absolută necesitate a se lua măsurĭ urgente şi cu multă scrupulositate executate. Intre aceste măsurĭ, sunt de părere de a se aplica următoarele:

1. Pentru împuţinarea saŭ micşorarea aglomeraţieĭ, să se delege afară de procuror, încă câte un judecător, care să facă o selecţiune repede printre arestaţĭ, pentru ca aceĭ din deţinuţĭ carĭ ar fi nevinovaţĭ de vre-un delict saŭ crimă, ci numaĭ arestaţĭ în primul moment de grabă, să fie liberaţĭ la casele lor, nereţinênd în arest de cât pe aceĭ din ţăranĭ, carĭ în adevĕr sunt constataţĭ ca făptuitorĭ de rele; cu chipul acesta prin instrucţia sumară ce ar face procurorul şi judecătorul cu atribuţiunea de a face instrucţia, s'ar libera poate mulţĭ deţinuţĭ nevinovaţĭ, carĭ s'ar înapoia la munca câmpuluĭ, rărindu-se numĕrul deţinuţilor şi evitându-se efectele dezastroase ale aglomeraţiuneĭ.

2) In localităţile unde sunt băĭ, cum este la toate spitalele oraşelor de reşedinţă a judeţelor şi la unele spitale rurale, să fie trimişĭ deţinuţĭ a face la fie-care 10 zile băĭ calde, dându-li-se săpun şi cearşafurĭ de şters când fac bae.

3) Să se supravegheze zilnic şi de aproape hrana şi apa de băut a deţinuţilor, hrană care deşi simplă să fie bine şi curat preparată, pâinea să nu fie mucedă şi apa să nu fie tulbure, infectată, veche saŭ răŭ ţinută.

4) Să fie însărcinat un medic din localitate a vizita zilnic deţinuţĭ, isolând în infirmeriĭ saŭ spitale pe ceĭ bolnavĭ carĭ prin boala ce ar avea ar ameninţa sănătatea şi celor-l'alţĭ deţinuţĭ.

Pentru cazurile uşoare de boale, deţinuţiĭ pot fi trataţĭ cu medicamente fără a fi scoşĭ din arestul lor.

5) Să se cureţe zilnic aresturile, să se ţie deschise ferestrele, să se desinfecteze de se va putea cât de des, cu mijloacele de care dispun prefecturile adică fie cu aparate de desinfecţiune cu formolină etc., fie prin substanţe desinfectante ce se pot ţine în vase în camerile de arest, obligând pe medicĭĭ carĭ vor fi însărcinaţĭ cu vizitarea zilnică a arestuluĭ şi a arestaţilor să aplice cu strictete măsurile ce vor crede necesare pentru desinfectare.

O deosebită atenţiune se va da ţinereĭ în bună stare a latrinelor frecuentate de deţinuţĭ, care latrine vor fi zilnic desinfectate prin turnare de ţiteĭ, lapte de var, soluţiune de sulfat de fer saŭ orĭ care alt desinfectant va alege medicul închisoriĭ.

In fine, consiliul de igienă al judeţuluĭ poate fi întrunit de urgenţă spre a stabili măsurile profilactice ce trebuesc aplicate imediat pentru ca nu aceştĭ nenorociţĭ rătăciţĭ fiĭ aĭ ţăreĭ să fie expuşĭ unuĭ flagel de boale infecţioase şi mortale şi prin eĭ să se întindă şi în restul ţăreĭ producând o nouă nenorocire, un noŭ pericol pentru sănătatea poporuluĭ.

Colonel dr. Casassovici
din retragere

Un „sgârâe norĭ" american

— Vezi ilustraţia —

Dintre lucrurile ce se pot vedea într'un oraş american, cele maĭ interesante sunt de sigur clădirile cu câte 15—25 etaje. Asupra lor domneşte, maĭ ales la noĭ, credinţa că ar fi case de locuit, cecea-ce nu e adevĕrat. Ele servesc numaĭ ca bioururi, şi nu sunt decĭ locuite de cât ziua în timpul afacerilor, exceptând hotelurile. Tot din acest motiv ele nu se găsesc de cât în acele părţĭ ale oraşuluĭ, unde e concentrată toată viaţa industrială şi comercială.

Aceste clădirĭ înalte „sgârie norĭ", (sky scrapers, cum le numesc americaniĭ) s'aŭ născut pe de o parte din necesitatea de a concentra într'un cerc mic cât se poate de multă activitate omenească, pe de altă parte din cauza scumpetel terenurilor.

Ilustraţia noastră de astă-zĭ reprezintă maĭ mulţĭ „sgârâie". Cel din stânga este una din cele maĭ marĭ clădirĭ de felul acesta din Chicago aşa numită „Masonic Temple", care are 19 etagiĭ, iar în subsol două. Intreaga clădire are o înălţime de 123 metri, pe o lăţime de 50 metri şi o adâncime de 30 metri.

Focul de la gara de Nord

— NOUI AMĂNUNTE —

Instrucţia începută Duminecă seară de către d. judecător de instrucţie Lahovary, asupra causelor focului care a nimicit aripa stângă a gărel de Nord, s'a continuat erĭ toată ziua. D. judecător Lahovary a lucrat erĭ dimineaţă la gară, iar erĭ după amiază la cabinetul sĕŭ, ascultând diferiţĭ funcţionarĭ aĭ căilor ferate.

Vorbind despre instrucţia începută în ziua incendiuluĭ, în numărul nostru de ierĭ, spusesem că între ceĭ deţinuţĭ în primul moment. se aflaŭ şi d-niĭ Florian, şef de biuroŭ şi Eremievicĭ, funcţionar, carĭ fuseseră în birourĭ în timpul isbucnireĭ focului. Suntem datorĭ să facem o rectificare. D-niĭ Florian şi Eremievicĭ, douĭ vechĭ slujbaşĭ aĭ c. f. r., fuseseră ascultaţĭ de judele-instructor numaĭ ca informatorĭ, ca uniĭ ce puteaŭ da cele maĭ bune informaţiĭ asupra isbucnireĭ focului şi nicĭ nu a fost vorba de deţinerea lor.

Afară de camerierul Cornea, arestat de Duminică seară, s'aŭ maĭ făcut în cursul nopţeĭ şi ierĭ alte câte-va arestărĭ din personalul inferior al căilor ferate. Pînă acum, totuşĭ, stabilirea cauzelor incendiuluĭ întîmpină încă dificultăţi.

Ca versiunĭ şi bănuelĭ se spune, de o parte, că focul a fost pus de o mână criminală; de altă parte se afirmă că el ar fi provenit accidental, de la vre-un coş saŭ circuit electric, cu toate că funcţionariĭ afirmă că focurile la sobe se stinseseră de Sâmbătă seară. Cercetările pe carĭ, foarte sârguitor, la face d. judecător Lahovari vor duce de sigur la stabilirea adevăratelor cauze.

Spre a se stabili starea în care se aflaŭ coşurile sobelor clădireĭ incendiate, d. judecător a numit o comisiune compusă din d-niĭ ingineri Alex. Cosmovicĭ, C. Bălteanu şi D. Danielescu. Ceĭ treĭ ingineri experţĭ aŭ şi depus ierĭ la amiază jurământul şi aŭ început expertiza.

La direcţia căilor ferate se lucrează acum la restabilirea, pe cât posibil, a arhivelor distruse saŭ împrăştiate. Toate biurourile din clădirea incendiată lucrează acum în aripa dreaptă a gărel, până ce se vor lua dispoziţiĭ asupra reconstruireĭ.

D. ministru de lucrărĭ publice, V. G. Morţun, care a sosit erĭ dimineaţă în Capitală, a vizitat cu de amănuntul locul dezastruluĭ şi a avut o lungă întrevedere cu d. Miclescu, directorul căilor ferate.

Din evaluările făcute, pagubele materiale pricinuite de foc nu trec de 150.000.

UN PROVERB PE ZI

Dacă bogatul ar fi măcar o zi în pielea săracului, bine-facerile ar fi cu mult maĭ dese.

CURSUL DE LA UNIVERSITATE

a d-luĭ G. Aslan

D. G. Aslan a vorbit erĭ la universitate despre educaţia intelectuală prin sine—însuşĭ. Educaţia intelectuală e un fel de igienă şi de gimnastică a inteligenţeĭ. Mijloacele eĭ generale consistă în a veghia ca inteligenţa să lucreze în tot-deauna normal, conform principiilor logice, pentru a forma ast-fel deprinderĭ sănătoase de a gândi.

In acelaş timp educaţia intelectuală caută a dezvolta inteligenţa, a-ĭ mări câmpul şi puterea de investigaţiune, fortificând prin exerciţiu memoria, ast-fel ca să reţie fidel cât maĭ multe ideĭ şi întărind judecata ast-fel ca să prindă rapoarte cât maĭ îndepărtate între ideĭ.

Pe lângă sofisme, educaţia intelectuală maĭ are de luptat în contra credulităţeĭ, superstiţieĭ şi a prejudecăţilor.

Superstiţiile se datoresc isgoranteĭ şi fricel de necunoscut. Ele se menţine graţie faptuluĭ că omul superstiţios ţine socoteală de toate împrejurările care favorizează superstiţia şi trece cu vederea împrejurările, maĭ numeroase poate, care o contrazic.

In ce priveşte superstiţia ghicitului e trist că se găsesc atâţia români, care să admită şi maĭ trist încă. că autorităţile nu consideră ca ilicită profesiunea ghicitorieĭ. Nu numaĭ că ghicitorul de meserie e un escroc, fiind-că primeşte banĭ pentru un serviciŭ imposibil de realizat, dar une-orĭ causează multe nenorocirĭ acelor carĭ îl cred, descurajează pe cel care vrea să înceapă o întreprindere, deşteaptă intrigĭ între prietenĭ şi soţĭ, ba poate ocaziona şi crime.

Mişcarea ţărănească

(Prin poştă de la corespondenţii noştri particulari)

Duminecă, 25 Martie.

TG.-JIU

Graţie măsurilor energice luate de prefectul judeţuluĭ, d. dr. Culcer, târgusorul Cărbuneşti a fost ferit cu desăvârşire de faptele rele ale unor instigatorĭ ce se iviseră. Imediat ce s'a simţit oare-care agitaţiune în satele dimprejur, s'a trimis în localitate o companie din reg. 18 Gorj, sub comanda d-luĭ locotenent Gr. Duţescu. Armata a fost bine primită în târg şi toţi proprietarĭĭ se ofereaŭ a-ĭ da găzduire.

Doamnele Elena D. Mihail şi El. Ionescu aŭ depus o deosebită stăruinţă în strângerea ajutoarelor băneşti pentru întreţinerea bună a soldaţilor. D-na El. Mihail a dat apoĭ numeroase proviziĭ alimentare.

Doĭ instigatorĭ periculoşĭ aŭ şi fost prinşĭ.

Acum e linişte perfectă ca în întreg judeţul.

CRAIOVA

Locuitorĭĭ din Calopăru (Dolj), moşia bisericeĭ Sf. Treime din Craiova, îndârjiţĭ şi decişĭ de a imita şi eĭ pe ceĭ din împrejurimĭ, unde nu se vedea de cât foc şi devastări, s'aŭ adunat cu toţiĭ şi aŭ pornit spre conacul moşieĭ să-ĭ dea foc. Preotuluĭ Ion Tucu şi învăţătoruluĭ şcoaleĭ din comună, Bărbulescu, văzând că le este imposibilă orĭ-ce încercare de calmare, preotul s'a dus în biserică, s'a îmbrăcat în sfintele odăjdiĭ şi cu crucea în mână, iar învăţătorul cu o carte mare în mână, aŭ ieşit înaintea răzvrătiţilor, carĭ erau gata să pue foc şi, căzându-le în genunchĭ, ĭ-a rugat să se oprească de la calea răătăcireĭ, căcĭ va fi tot răul lor.

Cuvintele rostite şi felul cum s'aŭ prezintat, aŭ avut darul să-ĭ liniştească şi să-ĭ facă a renunţa la fapta care pornise.

Nu maĭ puţin lăudabilă este şi fapta învăţătoruluĭ Tomescu şi a preotuluĭ Păleacu, din Broscarĭ (Mehedinţĭ), unde este iarăşĭ moşia bisericeĭ Sf. Treime, carĭ aŭ predicat pace şi liniste consătenilor lor, carĭ s'aŭ potolit, păzind conacul şi alungând pe ţăranii din alte sate carĭ veniseră să îndemne pe ceĭ din Broscarĭ să dea foc şi să devasteze, cum aŭ făcut şi eĭ.

DRĂGĂŞANI

In Drăguestĭ, ţăraniĭ răsculaţĭ în drumul lor, spre a incendia avutul d-luĭ Alexandru Iliescu, proprietarul moşieĭ, se opresc la comersantul Victor Ionescu, spre a-ĭ da foc. Acesta implorând ertare, ţăraniĭ l'aŭ lăsat, luând însă pe fratele acestuia Const. Ionescu, în fruntea lor cu steagul roşu, după ce maĭ întâiŭ îl bătură crunt şi îl ameninţară că dacă nu va merge îl omoară. Apoĭ ordonară comersantuluĭ Victor Ionescu, ca până la întoarcerea lor, să scoată afară 3—4 hârdae de ţuică, ordin pe care numitul l'a şi executat.

Ţăraniĭ, după ce incendiară tot avutul d-luĭ Al. Iliescu, intrară în pivniţă şi se puseră pe băutură, îmbătându-se. Apoĭ cu securi sparseră vasele de băuturĭ, causând ast-fel pagube colosale.

— Mulţĭ sătenĭ, găsiţĭ nevinovaţĭ, aŭ fost puşĭ în libertate de tribunalul Vâlcea. Eĭ aŭ arătat pe ceĭ ce i-aŭ îndemnat la revolte şi aŭ spus că aŭ fost luaţĭ cu sila şi ameninţaţĭ cu moartea în caz de nesupunere.

— In multe comune din judeţul nostru ţăraniĭ aŭ avut o atitudine demnă, nedându-se la revolte, căutând pe cale pacinică a-şĭ uşura nevoile lor prin contractărĭ cu arendaşiĭ şi proprietarĭĭ. In oraş e linişte. Paza prin patrulărĭ continuă.

FOCŞANI

Erĭ a fost adus la inspectoratul Adjud, preotul Gh. Tomescu din Corcova implicat ca instigator. S'a dovedit că nu este nimic adevărat şi că din contră preotul a contribuit mult la potolirea agitaţiilor în numita comună.

— In Adjud domneşte liniştе.

Măsurile luate pe d. prefect N. N. Săveanu pentru închiderea cârciumelor dă rezultate satisfăcătoare şi în Adjud. Locuitorĭĭ n'aŭ eşit încă la arat.

— In Mărăşeştĭ, Făureĭ şi Ciuslea, deşi sătenĭĭ sunt foarte liniştiţĭ, de oare-ce arendaşiĭ şi proprietarĭĭ aŭ făcut învoeli favorabile lor, totuşi armata se menţine pentru paza fabricel de zahăr şi patrularea prin comună.

— Astă-zĭ aŭ fost escortaţĭ la arestul din Focşani 35 capĭ de revoltă, legaţĭ în lanţurĭ, adusĭ de prin comunele plăşiĭ Zăbrăuţĭ. Eĭ aŭ devastat oraşul Panciu.

P.-NEAMŢU

Astă zĭ s'aŭ întrunit în localul prefecturel şi arendaşiĭ din judeţul nostru, fiind convocaţĭ de către d. Nicu N. Albu, prefectul judeţuluĭ, spre a se consfătui asupra învoelilor agricole cu ţăranĭĭ.

D. N. Albu a apelat la proprietarĭ şi arendaşĭ să admită oare-carĭ concesiunĭ ţăranilor pe cât le-ar fi cu putinţă în interesul lor şi al ţăreĭ, care are nevoe de liniste şi ordine. Toţi ceĭ prezenţĭ s'aŭ arătat dispuşĭ a îmbunătăţi starea materială a sătenilor, făcându-ĭ maĭ multe înlesnirĭ.

DOROHOIU

Până acum numărul celor puşĭ sub inculpare din judeţul nostru este de 1228. Faptele imputate, după cum am maĭ arătat, sunt: instigaţiune, devastare, răsvrătire contra autorităţilor, jaf, torturare şi altele.

Din toţĭ aceştia sunt menţinuţĭ arestaţĭ numaĭ vre-o 505 şi anume capiĭ răscoalelor şi principaliĭ vinovaţĭ.

Zilnic continuă la cabinetul d-luĭ jude-instructor Stefan Scriban cercetarea faptelor, luându-se interogatorĭĭ tuturor acuzaţilor.

Astă-zĭ, Duminecă, a fost în localitate d. procuror general Leonescu, din Iaşi, care s'a interesat de mersul instrucţieĭ, aprobând şi lăudând modul de procedare atât a d-lor procuror I. Liciu şi substitutul D. Tomida cât şi a d-luĭ judecător de instrucţie Stefan Scriban.

După cât sunt informat, peste câte-va zile instrucţia fiind terminată, ceĭ arestaţĭ vor fi puşĭ în libertate, întru cât deţinerea lor nu maĭ este necesară şi—maĭ cu seamă—spre a nu zădărnici saŭ întârzia munca câmpuluĭ pe care fie-care ţăran urmează s'o înceapă cât de curînd.

Se ştie că faptele puse în sarcina celor inculpaţĭ urmează a fi judecate de către Curtea cu juriĭ, întru cât întrunesc elementele crimeĭ de războiŭ civil. La Dorohoiŭ toate procesele vor fi judecate la juraţĭ în sesiunea de Iunie a. c., sesiune care va fi prelungită.

Se va stabili o ordine a proceselor şi dosarele înfiinţate sunt pe comuni în parte.

(Prin fir telegrafic de la corespondenţii noştri particulari)

CRAIOVA

Ancheta prin comunele agitate. — Arestarea instigatorilor.-Cererea proprietarilor

Craiova, 26 Martie.

Până acum d. judecător de instrucţie al cab. I a instruit răscoalele ţărăneştĭ din următoarele comune: Foişor, Galicia-Mare, Cermelele, Predeştĭ, Coţofeniĭ-din-dos, Fratoştiţa, Vârvor, Goicea-Mică, Măceşu-de-Jos Segurcea, Măceşu-de-jos, Afumaţĭ, Negoiu şi Seaca-de-Câmp, depunând 186 de capĭ de răzvrătitorĭ; iar d. judecător de instrucţie al cab. II a terminat cu următoarele comune: Teascu, Adunaţiĭ-de-Giormanc, Coţofeniĭ— din -faţă, Brabova, Negoeştĭ, Godenĭ, Mălăeşte, Căeştĭ, Valea-Stanciului, Slăvuţa, Salcia, Mierea-Birnicĭ, Brăteştĭ, Scăeştĭ şi Ghindeni, depunând 230 instigatorĭ.

— Zilnic sosesc la parchet numeroase cererĭ din partea proprietarilor şi arendaşilor, **pentru** despăgubirĭ de pagubele causate cu ocazia răscoalelor ţărăneştĭ.

IAŞI

Neînţelegere aplanată.—Fugarĭ predaţĭ. — Urmărire. — Convenţie silită.—Cercetărĭ. —Donaţie.—Proces.--Denunţ. Pentru răniţĭ.—Telefonul

Iaşi, 26.—Neînţelegerea dintre locuitorĭĭ comuneĭ Holboca cu arendaşiĭ a fost aplanată.

Este probabilă apropiata aplanare şi în comunele Stânca, Pauseştĭ.

— Autorităţile ruseştĭ a predat autorităţilor române pe maĭ mulţĭ ţigani carĭ aŭ trecut în Rusia din com. Cârniceni.

— Autorităţile urmăresc riguros pe Radu Ciurumelea, primejdios instigator al ţăranilor.

— In com Gropiţa aŭ fost arestaţĭ 12 ţăranĭ carĭ în timpul revoltelor aŭ silit prin forţă pe administratorul moşieĭ să subscrie o convenţie oneroasă.

— Procurorul gen. inspectează actualmente oraşele şi satele Moldoveĭ, cercetând causele recentelor întâmplărĭ.

— Spitalul israelit a donat 1000 leĭ în favoarea soldaţilor.

— Curtea de casaţie va judeca mâine recursul arendaşilor Stern şi Bercovicĭ, arestaţĭ la Iaşi.

— Mitropolitul Moldoveĭ a primit un denunţ subscris de 300 sătenĭ contra unuĭ preot catolic, pe care-l acuză ca instigatorul populaţieĭ catolice la turburărĭ.

— Locot.-col. Cernătescu a intervenit la comercianţiĭ ieşenĭ să doneze în favoarea răniţilor şi orfanilor rămaşĭ în urma răscoalelor, pânzărĭi şi haine.

— Telefonul între Iaşi-Bucureşti s'a stricat.

GIURGIU

Din judeţ, d-niĭ inspectorĭ comunalĭ comunică liniştе completă. Locuitorĭĭ continuă a repara pătulele arendaşilor şi proprietarilor şi a restitui obiectele şi productele luate de pe la curţĭ în timpul răscoalelor.

De asemenĭ şi în oraş e liniştе completă.

— Inspectorul comunal din Obedenĭ V. Anastasiu, comunică cum că azĭ la orele 9 dim. a întrunit locuitorĭĭ aceleĭ comune la biserică. Asistaŭ toţĭ ofiţerĭĭ aflaţĭ în localitate împreună cu gradele inferioare şi proprietarul Antonescu. Preotul Stăncliulescu oficie un serviciŭ divin pentru gonirea duhurilor rele şi a înlesnirel aproapelui.

După terminarea serviciuluĭ divin, preotul le citi „deslegarea jurământuluĭ dat" ce a fost făcut de Mitropolitul primat. Apoĭ inspectorul comunal le explică răul ce vor suferi ţăraniĭ din comunele devastate.

In urma acestora li s'a comunicat măsurile luate de onor-guvern în binele lor. După aceasta preotul Stăncliulescu şi învĕţătorul le ţinu câte o lungă cuvîntare îndemnându-ĭ la bine. D. Antonescu, proprietarul moşieĭ spune că va face să se construiască 2 puţurĭ în comună, oferind 1000 de leĭ pentru repararea bisericeĭ.

— Preşedintele comisieĭ interimare M. Călinescu din Grossu comunică că în seara de 19—20 cor., a evadat din arestul primărieĭ, sătenanul Pandele I. Surlea cu lanţul de gât !!

El erea împlicat ca cap de răscoală.

— In comunele specificate maĭ jos din judeţul nostru locuitorĭĭ n'aŭ eşit la munca câmpuluĭ nece în făcând noulle învoeli agricole cu proprietarĭĭ şi arendaşiĭ: Oinac, Pueni, Slobozia, Arsake, Gânjani, Pietroşani, Bujorul, Chiriacu, Putineĭ, Stăneşti, Gogoşari, Cacaleţĭ, Trestenicul-Popeşti şi cel de sus, Măgura, Toporu, Drăgăneşti, Ghimpaţĭ, Babele, Nebuna, Letcanouă şi veche, Bulbucata, Bila, Singureni, Obedenĭ, Goleasca, Udeni, Mârşa, Cartojani, Gratia, Corbii-marĭ şi Ciungĭ, Fundu-Păruluĭ, Petreşti. Vînătorĭ-Marĭ, Vida-Cartoj., Vida-Furculeştĭ, Târnavele, Blejeştĭ, Băbăiţa, Scurtu, Talpa, Găleteni, Mereni, Crevenicu-Mare, Tăncăşeştĭ, Frăsinet şi Preajba.

In restul comunelor din judeţ locuitorĭĭ n'aŭ eşit la munca câmpuluĭ de oare-ce pământul e moale şi timpul e răŭ şi de asemenĭ nu ştiŭ nouile învoeli.

O scrisoare a d-neĭ Niţulescu către d. prefect

Domnul prefect Ioan T. Ghica, a primit din partea d-neĭ Ermina I. Niţulescu, soţia locotenentuluĭ I. Niţulescu mort pe când îşĭ făcea datoria, la Stăneştĭ, o scrisoare în care e rugat să fie interpretul d-sale pe lângă societăţile, corporaţiunile şi toţĭ orăşenĭĭ giurgiuveni aducându-le viĭ mulţumĭrĭ pentru ajutorul ce a binevoit a-l da în timpul răscoalelor.

9

Ură de femee

ROMAN PASIONAL